

A Fővárosi Ítéletábra ügyvéd neve (címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek a Kalló Ügyvédi Iroda (**címe**; ügyintéző neve) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen vállalkozási díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2015. július 16. napján kelt 3.G.41.349/2012/72. számú ítélete ellen a felperes által benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 282.000 (Kettőszáznyolcvankettőezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a peres felek 2011. augusztus 29-én alvállalkozói szerződést kötöttek a ... területén létesítendő új biomassza erőmű kivitelezése kapcsán a kazán körüli acélszerkezetek, járófelületek, korlátok, pódiumok gyártására, festésére, szállítására és helyszíni szerelésére a szerződésben részletezett műszaki tartalom szerint. A szerződés részét képezte az Általános Szerződési Feltételek elnevezésű dokumentum is. A felek a vállalkozási díjat 25.500.000 forint átalányárban határozták meg. A szerződés 5.2. pontja értelmében a felperes három számlát bocsáthatott ki, a munka befejezésének várható határideje 2011. december 15-e volt. A szerződés 5.6. pontja a pótmunka feltételeit, míg a 9. pont a késedelmi kötbért és annak mértékét szabályozta.

A felperes 2011. szeptember 21-én vonult fel a munkaterületre és megkezdte a helyszíni munkálatokat. 2011. október 23-ig a kivitelező 20 db tervmódosítást kért és ebből hat esetben jelezte pótmunka igényét. Az építési napló 2011. november 22-i bejegyzése tartalmazza a kivitelezést döntően akadályozó tényezőt, a villamos kábelköteget, mint akadályt. A villamos kábelköteg eltávolításához, áthelyezéséhez az erőmű nem járult hozzá, ezért a felperes 2011. december 9-től szüneteltette a munkát.

2012. január 3-án a felek megbeszélést tartottak az elvégzendő pótmunkákról, határidőkről és fizetési pozíciókról, amelyről jegyzőkönyvet vettek fel. A jegyzőkönyvben a munka készségi fokát 2011. december 31-i nappal 95%-ban határozták meg. Rögzítették azt is, hogy a szerződéssel összhangban eddig a napig 17.850.000 forintot számlázott le a felperes, az alperes által el nem ismert teljesítés értéke 6.375.000 forint.

Az alperes 2012. január 20-án kelt levelében a pótmunkák összegét összesen 9.307.955 forintban kívánta elfogadni, amiből levont 3.750.000 forintot mint elmaradt munkák ellenértékét, ezért a szerződésben meghatározott összeget 5.557.955 forinttal kívánta megemelni. A befejezési határidőt 2012. február 25-ében határozta meg és felszólította a felperest, hogy azonnal folytassa a munkát. A felek egymással nem tudtak megegyezni, a szerződés módosítására nem került sor, a felperes nem fejezte be a munkákat, 2012. január 13-i hatállyal a szerződést felmondta. Az alperes a munkát

harmadik személyekkel fejeztette be, elsősorban az ...-vel.
Az alperes a felperes részére összesen 15.708.000 forintot fizetett ki.

A felperes az elsőfokú bíróságra 2012. július 27-én benyújtott és módosított keresetében az alperest 12.138.865 forint vállalkozási díj és annak 2012. január 14-től a kifizetés napjáig járó a Ptk. 301/A. §-ának (2) bekezdésében számított késedelmi kamat és perköltség megfizetésére kérte kötelezni.

Hangsúlyozta, hogy 2012. január 3-án megegyeztek a szerződés módosításáról, az alperes vállalta, hogy részére 2012. január 12-ig megküldi a módosított szerződést, azonban erre nem került sor. Az ezt követő egyoldalú alperesi elszámolást nem fogadta el, ezért a szerződést felmondta és kérte az általa elvégzett munka ellenértékének a megfizetését.

Előadta továbbá, hogy a terv hibás volt, amelynek hibájáért nem tehető felelőssé, ezért az azzal kapcsolatos munkák pótmunkának tekintendők. Az alperes rendelt meg tőle pótmunkákat, illetve a teljesítését elnehezítette és plusz költségeket okozott, amelyeket szintén pótmunkaként kívánt elszámolni.

Az alperes az ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását kérte, vitatta a jogalapot és az összecszerűséget is.

Előadta, hogy amilyen szinten a munkát a felperes elvégezte, az azért járó vállalkozási díjat kifizette a részére. A felperes pótmunkát nem számolhat el, mert szerződés módosítására, amit a vállalkozási szerződés előír, nem került sor. A tervek esetleges hibája miatt plusz költséget sem számolhatja el a felperes, mivel ezt a vállalkozási szerződés kizárja.

Másodlagos védekezésként beszámítási kifogást terjesztett elő: 16.714.471 forintot mint a felperes helyett elvégeztetett munka értékét kártérítésként, 3.825.000 forintot késedelmi kötbérként, míg a pótmunka esetleges elismerése esetén a kötbért meghaladó kárába kívánta beszámítani a felperesi követelést.

A Fővárosi Törvényszék a 2015. július 16. napján kelt 3.G.41.349/2012/72. számú ítéletében a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.788.000 forint perköltséget.

Határozata indokolása szerint a peres felek között szerelési szerződés jött létre, amelyet a felperes csak részben teljesített. A perben kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleménye alapján a felek nem vitatták, hogy a felperes 81%-ban teljesített, az ez után járó vállalkozási díj összege 20.655.000 forint. A vállalkozási szerződés 5.5. pontja alapján az alperes 413.188 forintra tarthat igényt a felperestől, ezért a felperes - pótmunkaigényét nem számítva - 20.241.900 forintra jogosult az elvégzett munkája után vállalkozási díjként. A vállalkozási díj megállapítása során az elsőfokú bíróság nem fogadta el az igazságügyi szakértő azon javaslatát, hogy a helyszíni felmérések díjára a felperes csak részben tarthatna igényt.

Az iratok és a tanúvallomások alapján az is megállapítható, hogy a felperesnek a kivitelezés során az eredeti tervektől el kellett térnie, illetve szükség volt a tervmódosításra is, amely változtatásokhoz az alperes hozzájárult és nem zárkózott el attól sem, hogy emiatt pótmunkát fogadjon el. Az eljárás vizsgálatok kivételével ezek olyan munkák - ahogy azt az igazságügyi szakértő a szakvéleményében is kifejtette - melyek „elvégzése a speciális helyszíni adottságok és/vagy (kisebb) tervezői hibák miatt volt szükséges”.

V. A. és **P. T.** tanúk vallomása, valamint az építési napló bejegyzései alapján megállapítható, hogy amennyiben a felek között a kábelköteg sorsa valóban szóba került, abban az esetben csak mint egy akadály a sok közül kerülhetett megemlítésre. Ezt támasztja alá az is, hogy ezt a felperes is csak novemberben tekintette olyan problémának, amelyet legalább a felsorolás szintjén, de külön említett az építési naplóban. A felek a probléma súlyosságát 2011. november 28-án már észlelték, de még mindig bíztak abban, hogy ez elhárítható. Decemberre derült ki, hogy a vezeték nem helyezhető át,

és ekkorra született meg a probléma megoldása is. Az igazságügyi szakértő 2015. március 24-én tartott tárgyaláson kifejtett álláspontja szerint a felperes részéről is előre látható volt, hogy egy ilyen kábelköteg kiváltása rendkívül nagy nehézséggel, költséggel, illetve idővel jár.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperesnek nemcsak azt kellett volna jeleznie az alperesnek, hogy a kábelköteg fizikailag az általa építendő vezeték útjába esik, hanem azt is, hogy olyan akadályt észlelt, ami a terveken nem szerepelt, és aminek eltávolíthatósága, illetve eltávolításának ésszerűsége megkérdőjelezhető. Azt a felperes sem állította, hogy ilyen jelzéssel élt volna az alperes felé. Ezen kötelezettsége, illetve ennek elmulasztása alól az sem mentesíti a felperest, hogy ezeket a problémákat sem a tervező, sem az alperes, és az erőmű sem vette észre.

A vállalkozási szerződés 3. pontjának értelmezése alapján az elsőfokú bíróság az igazságügyi szakértő álláspontjával szemben arra a következtetésre jutott, hogy az eljárás vizsgálatok elvégzése a felperesnek a szerződésben rögzített feladatát képezte.

A kivitelezés műszaki tartalmát azért kellett megváltoztatni, mert a terv hibás volt, amit - a kábelköteg kapcsán - a felperesnek fel kellett volna ismernie, ezt jeleznie kellett volna az alperesnek. Ezen kötelezettségének nem tett eleget, ezért a mulasztásával felmerült károkért felelős. Rögzítette az elsőfokú bíróság azt is, hogy a tervhibák másik része nem volt ugyan felismerhető, de azokkal ennek ellenére egy szakkégnak számolnia kell, ezért a csőtartókat nem gyárthatta volna le előre, hanem csak azt követően, amikor már ellenőrizni tudja, hogy pontosan milyen csőtartót kell gyártania.

A felek a munkavégzés alatt is egyeztettek a pótmunkákról. A 2012. január 3-án kelt jegyzőkönyvből, valamint V. A., J. J. és M. T. tanúk vallomásából az már nem állapítható meg, hogy a felek konkrét összegben is megállapodtak volna, ennek hiányában a pótmunkákkal kapcsolatban szerződésmódosításra sem került sor. A felek közötti szerződés értelmében pótmunka csak a szerződésmódosítás esetén számolható el, amely rendelkezéstől a felek nem kívántak eltérni a 2012. január 3-án kelt jegyzőkönyv 2/b. pontja szerint sem.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes nem jogosult a pótmunka elszámolására, ezért azt már nem vizsgálta, hogy mennyi az értéke annak a munkának, amit a felperes pótmunkaként kívánt elszámolni.

Az elsőfokú bíróság a felperes által elvégzett munka értékét 20.241.900 forintban állapította meg, amelyből részére 15.708.000 forint kifizetésre került, ezért 4.533.900 forintra lenne jogosult. Az alperesnek a kivitelezést mással kellett befejeztetnie, amelynek költsége jóval meghaladta ezt az összeget, csak az ... részére 12.592.633 forintot fizetett ki. Az igazságügyi szakértői vélemény is egyértelműen rögzítette, hogy az ... által végzett, az alperes által felszámított munkák elvégzése szükséges volt, a befejezéshez a felszámított árak reálisak.

A beszámítási kifogásban szereplő további tételekkel kapcsolatban az elsőfokú bíróság megjegyezte, hogy a szakértő azokat is elfogadhatónak tartotta.

Az elsőfokú bíróság a késedelmi kötbér felszámításának jogszerűségét nem vizsgálta, mivel az alperes által beszámítani kért követelése jóval nagyobb összegű volt a felperes jogos követelésénél.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben kérte annak megváltoztatásával keresete szerint az alperes marasztalását és perköltség fizetésére kötelezését.

Előadta, hogy már a munkavégzés elején figyelmeztette az alperest a rossz tervre, melyet az alperes saját költségén ki is javíttatott. A módosított terven még mindig nem szerepelt a kábelköteg, az alperes folyamatosan azt ígérte, hogy a kábelköteg majd ki lesz váltva, ezzel az alperes elmulasztotta a Ptk. 393. §-ában foglaltakat, a munkaterületet nem bocsátotta munkavégzésre alkalmas állapotban a részére. Álláspontja szerint a kábelköteg kiválthatóságát az alperesnek, a tervezőnek és az erőműnek együtt kellett volna tisztáznia.

Az alperesnek róható fel, hogy a szerződés módosítást a pótmunkákkal kapcsolatban az általa vállalt

határidőig nem készítette el.

A felperes hivatkozott a 2012. január 3-án kelt jegyzőkönyvre, a 2012. január 20-án és január 26-án kelt levelekre, amelyekkel kapcsolatban előadta, hogy a felek közötti levélváltások során az alperes már vitatta a részéről korábban elfogadott teljesítéseket, különböző kifogásokat jelölt meg a vállalkozási díj kifizetésével kapcsolatban.

Véleménye szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a kivitelezést a felperes szüneteltette, mert az alperes volt az, aki 2011. december 9-től szüneteltette a felperes munkavégzését a kábelcsatornák megemelése miatt.

Az F/21. szám alatt csatolt jegyzőkönyv szerint maga az alperes rögzítette 2011. november 28-án, hogy a felperes csak az útban lévő villamos kábelek eltávolítása után tudja folytatni a munkáit. A felperes eleget tett a Ptk. 392. §-ában foglalt kötelezettségének, amit alátámasztott a 2013. szeptember 10-i tárgyaláson V. A. tanúvallomása. Nem a felperesnek róható fel a befejező munkafázis elvégzésének a meghiúsulása, mert az alperes folyamatosan arra hivatkozott, hogy az útban lévő villamos kábelek eltávolításra kerülnek.

A perben kirendelt igazságügyi szakértő is megállapította, hogy a kiviteli terv - hibáját belátva - az alperes költségén került kijavításra, továbbá azt, hogy ami 2011. november 22-e után történt, az az alperes téves közrehatásának eredménye. Az alperes a 2015. február 10-i tárgyaláson nem tudott nyilatkozni arra, hogy mikor jelezték az adott kábelköteg áthelyezésének lehetetlenségét.

Álláspontja szerint - a Ptk. 296. §-ára tekintettel - jelen esetben beszámításnak nincs helye, az alperes jogalap nélkül követeli a késedelmi kötbért és a kártérítést.

Az elsőfokú eljárásban bizonyítást nyert, hogy a felperes az alperes tudtával, beleegyezésével végezte a pótmunkát, amelynek jogcímén a felperesnek 7.191.860 forint jár. Az elsőfokú bíróság megalapozatlanul állapította meg, hogy a felperes nem jogosult pótmunka elszámolására, mert az F/16. szám alatt benyújtott e-mailben rögzítette az alperes, hogy „a tervezői plusz költségeket nem hárítjuk át”, „pótmunka igényét befogadom”, a felek tehát megállapodtak a pótmunkáról.

Az elsőfokú bíróság helytelenül, nem kellő súllyal értékelte az F/4. szám alatt benyújtott jegyzőkönyv tartalmát, amiben a felek megállapodtak a szerződés módosításáról. Az elsőfokú bíróság megalapozatlanul arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felek megállapodása nem volt számszerűsítve a pótmunkákra vonatkozóan. Ezzel szemben bizonyította, hogy a felek 2011. november 11-én egyeztettek és a felperes átadta az alperesnek az I-V. pótmunkákra vonatkozó konkrét vállalkozási díjakat tartalmazó árajánlatait. Ezt fogadták el a felek 2012. január 3-án, amit az alperes a 2012. január 20-án kelt levelében a pótmunkák elszámolása körében felülvizsgált és lényegesen kevesebb díjat állapított meg önhatalmúlag.

Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a felperesnek kellett volna a terv hibáját felismernie, mivel a felperes gépészeti munkát végzett, és a munkavégzés helyszínének a biztosítása, a kábelköteg áthelyeztetése vagy kiváltása az alperes kötelezettsége volt.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását és a felperes perköltségben marasztalását.

Előadta, hogy az alvállalkozási szerződés 3. pontjának negyedik és ötödik bekezdéseiben a Ptk. diszpozitív szabályaitól eltérve szigorúbb gondossági és felelősségi kötelmet írtak elő a felperes számára a tervellenőrzés és annak elmulasztása jogkövetkezményei tekintetében. A vállalkozó nyilatkozott továbbá arról, hogy a perbeli alvállalkozói szerződés mellékletét képező műszaki dokumentációt, terveket szakvállalattól elvárható gondossággal tanulmányozta, lehetősége nyílt arra, hogy észrevételeit megtegye, értelmezés és pontosítás tekintetében felvilágosítást kérjen; ezért a későbbiekben hiányos ismeretekre vagy a megrendelő hiányos és/vagy késedelmes adatszolgáltatására, tervhibára nem hivatkozhat, az ebből eredő pót- illetve többletmunka igényrel nem léphet fel.

Az alvállalkozói szerződés 3. pontjának (5) bekezdése külön kikötötte, hogy a vállalkozó

késedelmes és/ vagy hibás teljesítése esetén a megrendelővel szemben nem hivatkozhat arra, hogy a hibás és/vagy késedelmes teljesítés részben vagy egészben, illetve közvetve vagy közvetlenül a megrendelő által jelen szerződés mellékleteként szolgáltatott dokumentáció, adat, információ vagy terv hibájára, vagy hiányosságára, illetve a vállalkozó által ismert vagy tőle elvárható gondosság mellett megismerhető egyéb körülményre vezethető vissza.

Az alvállalkozói szerződés elválaszthatatlan részét képező Általános Szerződési Feltétel B.2. pontja is külön rögzíti, hogy a felperesi vállalkozónak az átadott műszaki terveket le kell ellenőriznie, az esetleges hibákra, ellentmondásokra a megrendelő figyelmét írásban kell felhívnia. A felperes erre a tételes költségvetésében külön összeget is előírt, azonban nem vizsgálta, hogy a helyszíni adottságoknak megfelel-e a kiviteli terv, és nem ellenőrizte le, hogy az szakmailag hibátlan-e, illetőleg teljes-e.

Hivatkozott a perben kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleménye 7., 9. és 11. oldalában foglaltakra és arra, hogy a szakértő azt is megállapította, hogy a kiviteli tervnek a kábelköteg jelenlétével nem számoló súlyos hibájának felismerése a felperesi szakcégtől elvárható volt.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a perbeli szerződés vonatkozó rendelkezéseit és a Ptk. ezzel kapcsolatos szabályozását ismertetve helyesen és megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy az átadott tervek helyességének és megvalósíthatóságának ellenőrzésére vonatkozó kötelezettsége, továbbá a Ptk. szerinti értesítési kötelezettsége teljesítésének a hiányában a felperest pótmunkadíj nem illeti meg, ugyanakkor az okozott károkért helytállni tartozik.

Álláspontjának alátámasztásaként hivatkozott a 66/F/1., az F/21. és az A/25. számú iratokban foglaltakra, **V. A.** tanúvallomására és az igazságügyi szakértő megállapításaira.

Az elsőfokú bíróság megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a felperesnek mint szakcégnek nemcsak azt kellett volna jelezni az alperes felé, hogy a kábelköteg fizikailag az általa építendő vezeték útjába esik, hanem azt is, hogy olyan akadályt észlelt, ami a terveken nem szerepel, és aminek az eltávolíthatósága, illetve eltávolításának az ésszerűsége megkérdőjelezhető. Azt a felperes sem állította a perben, hogy ilyen jelzéssel élt volna felé.

Mindezek következtében helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a megállapításra, hogy a felperes nem jogosult pótmunka elszámolására.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt is, hogy a felek között felperesi pótmunkaigény elszámolása vonatkozásában szerződésmódosítás nem jött létre, amit alátámasztanak az F/3., F/4., F/5. és F/16. alatt csatolt iratok.

V. A. és **M. T.** tanúk vallomása és az építési napló bejegyzés bizonyítja azt, hogy a kábelköteg akadályt a felperes csak 2011 november végén jelezte, amelynek nyomán az alperes eljár a kiváltás érdekében, azonban ahhoz a beruházó nem járult hozzá.

A felperesi előadással szemben a felperes a teljesítés folytatására vonatkozó alperesi felhívásoknak egyrészt nem tett eleget, másrészt saját előadása szerint szerződést felmondó, illetve attól elálló nyilatkozatot közölt.

A felperesi árajánlat benyújtását követően a felek között - a felperes előadásával szemben - szerződésmódosításra nem került sor, figyelemmel arra, hogy az A/26. szám alatt csatolt felperesi árajánlatban olyan munkanemek kerültek rögzítésre, amelyek elvégzésére a felperes szerződéses alapkötelve alapján lett volna köteles. A pótmunka igény elutasítására is kiterjedően az F/5. és az A/23. szám alatt csatolt levéllel értesítette ezekről, és egyúttal felhívta a szerződéses alapkötelezettségének a teljesítésére.

Másodlagos védekezése körében előadta, hogy a felperesi pótmunkákra vonatkozóan az alapszerződéshez tartozó munkák és feladatok kerültek megjelölésre, az ehhez kapcsolt tételek eltűlöztek voltak, amelyekre vonatkozóan részletes nyilatkozatot a 2015. február 4-i előkészítő iratában tett, amit változatlanul fenntartott.

A felperes a 2012. január 26-án kelt levelével a vállalkozási szerződést jogosulatlanul felmondta, illetve attól való elállási szándékot jelentett be, amit az alperes a 2012. február 14-én kelt levelében

elutasított, és felszólította a felperest a munkavégzésre, szerződéses kötelezettségei teljesítésére, aminek a felperes nem tett eleget. A felperes ezen magatartása a teljesítés jogosulatlan megtagadásának minősül.

Az igazságügyi szakértő által megállapított és a felek által elfogadott, a létesítmény 81 %-os készülttségére tekintettel a vállalkozási szerződés 9. pontja alapján a felperes köteles 3.825.000 forint összegű késedelmi kötbért megfizetni.

Alaptalan az a felperesi kifogás, hogy részteljesítés esetén ne lenne a Ptk. 296. § (1) bekezdése alapján beszámításnak helye, és helyes az ehhez kapcsolódó összegszerű levezetés is.

A felperes az alperes fellebbezési ellenkérelmére benyújtott előkészítő iratában előadta, hogy az alperes az egész munkavégzésre vonatkozóan részleteket ragadott ki és azokból általánosított. Az alperes kötelezettsége volt a munkaterület és az anyagok biztosítása. Az is nyilvánvaló, hogy a kiviteli terv helyességéért az alperes volt köteles helytállni, amit az igazságügyi szakértő is megállapított.

Az a tény, hogy az alperes a 2012. január 3-i megállapodás alapján a szerződésmódosítást nem készítette el, nem róható a felperes terhére.

A 2011. december 9-től az építési naplóban rögzítettek szerint az alperes rendelte el a munka szünetelését.

Az alperes álláspontjával szemben az igazságügyi szakértő megállapította a pótmunkák elvégzésének szükségességét.

A teljesítés jogosulatlan megtagadására tett alperesi előadás alaptalan, figyelemmel a 2013. szeptember 10-i tárgyaláson **M. P.**, alperesi gazdasági igazgató tanúvallomásában foglaltakra.

Mindezekre tekintettel az alperes kötbér iránti igénye, tartozásába történő beszámítása, kártérítési követelése minden alapot nélkülöz.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiakkal egészíti ki:

Az alperes a 2012. február 15-én kelt levélben is felszólította a felperest a munka haladéktalan folytatására, ennek elmaradása esetén a kártérítés felperesre történő hárításáról tájékoztatta. Az alperes 2012. február 28-án kötött vállalkozási szerződést az ...-vel.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást részben hiányosan állapította meg, azonban megalapozott jogi indokolással jutott arra a következtetésre, hogy a felperes nem jogosult további vállalkozási díjra.

A felek által sem vitatott tény, hogy a felperes a szerződésben szereplő munkákat nem végezte el, teljesítése 81% mértékű, amire tekintettel a felperes 20.241.900 forint vállalkozási díjra tarthat igényt. Tény az is, hogy a felperes a I. számú részszámlát 17.850.000 forintra bocsátotta ki, amiből az alperes 15.708.000 forintot fizetett ki, ezért a felperes 4.533.900 forint vállalkozási díjra lenne jogosult.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében helyesen hivatkozott arra, hogy az alvállalkozói szerződés 3. pontjának negyedik és ötödik bekezdéseiben a felek a Ptk. diszpozitív szabályaitól eltérően szigorúbb gondossági és felelősségi kötelmet írtak elő a felperes számára a tervellenőrzés és annak elmulasztása jogkövetkezményei tekintetében. A felperes az alvállalkozói szerződés aláírásával igazolta azt a szerződésben tett nyilatkozatát, hogy a perbeli alvállalkozói szerződés mellékletét képező műszaki dokumentáció-terveket szakvállalattól elvárható gondossággal tanulmányozta, lehetősége nyílt arra, hogy észrevételeit megtegye, értelmezés és pontosítás

tekintetében felvilágosítást kérjen, ezért a későbbiekben hiányos ismeretekre vagy a megrendelő hiányos és/vagy késedelmes adatszolgáltatására, tervehibára nem hivatkozhat, az ebből eredő pót-, illetve többletmunka igényrel nem léphet fel.

Az alvállalkozói szerződés részét képező Általános Szerződési Feltételek B.2. pontja külön is kiemelte, hogy a vállalkozónak az átadott műszaki terveket le kell ellenőriznie, az esetleges hibákra, ellentmondásokra a megrendelő figyelmét írásban kell felhívnia.

Sz. M. igazságügyi szakértő a 2015. március 24-én tartott tárgyaláson előadta, hogy egy szakcégtől elvárható a meglévő egyetlen tervehibának - a kábelkötegnek - az észlelése.

Az építési napló bejegyzése szerint az alperes az irányítástechnikai villamos kábelek miatti akadályoztatás tényéről csak 2011. november 22-én értesült, amit megerősített **V. A.** a 2015. május 12-én tartott tárgyaláson tett tanúvallomásában, amikor elmondta, hogy a november 22-i naplóbejegyzés előtt erről a problémáról nem tudtak. Ezt követően kereste meg az alperes a beruházót, azonban a kábelköteg kiváltásához a beruházó nem járult hozzá.

Az alperes A/25. szám alatt csatolta az építési napló 2011. december 16-án kelt bejegyzését, amelyben a tervező a főgőzvezeték nyomvonalának kábeltálca elkerülése érdekében a módosítás módját írta le. Az építési napló bejegyzéséből a felperesnek tudomása volt arról, hogy a kábelköteg kiváltására nincs mód, a munkát annak elkerülésével kell megoldani. A felperes maga is tisztában volt azzal, hogy a kábelköteget nem lehet kiváltani, amit alátámaszt az alperesnek 2012. január 4-én adott, és a peres iratokhoz A/26. szám alatt csatolt költségvetési összesítő. Ezen a felperes a 2011. január 4-én tartott egyeztetésen megbeszélte műszaki átalakításokra utalt, annak részletezése pontosan megjelölte az egyes munkák elvégzésének anyag- és díjszükségletét. Erre az árajánlatra adott választ az alperes a felperes által F/5. szám alatt csatolt 2012. január 20-án kelt levélben, amelyben megerősítette, hogy a munkák befejezésére a szerződés szerint továbbra is igényt tartanak, a felperes által beadott és általuk ebben a levélben elfogadott 5.557.955 forint összeggel kívánja megemelni a szerződés összegét, figyelemmel az elmaradó tételekre is, 2012. február 25-i befejezési határidő mellett.

A felperes a 2012. január 26-án kelt és F/6. sorszám alatt csatolt levelében az alperesi kifogásokat és díjcsökkentést nem fogadta el, a munkát nem fejezte be.

A perbeli alvállalkozói szerződés teljesítésének határideje 2011. december 15-e volt. Az építési napló felperes által tett bejegyzése szerint 2011. december 9-én a munka szüneteltetésére került sor, mert a kábelköteg miatt nem tudtak tovább munkát végzeni. A felperes azonban azt az állítását, hogy a munka szünetelését az alperes rendelte el, sem okirattal, sem tanúvallomással nem tudta bizonyítani, ugyanakkor az alvállalkozói szerződés 3. pontjának negyedik és ötödik bekezdése, valamint az igazságügyi szakértő szakvéleménye alapján a kábelköteggel kapcsolatos tervehibának az észlelése a felperes kötelezettsége volt. Az alperes az együttműködési kötelezettsége körében a felperessel 2011. december 9-ét követően tárgyalásokat folytatott a probléma megoldására, azonban megegyezés nem jött létre közöttük, ezért az alperes a 2012. január 20-án és február 15-én kelt levelekkel felszólította a felperest a munka azonnali folytatására, aminek a felperes nem tett eleget.

A felperes ezen magatartása miatt részéről a teljesítés - neki felróható okból - lehetetlenné vált, ezért a Ptk. 312. § (2) bekezdése alapján az alperes a teljesítés elmaradása miatt kártérítést követelhet. Az alperesnek kára abból származott, hogy a perbeli alvállalkozói szerződésben szereplő munkát mással kellett befejeztetnie, amelynek értékét a perben kirendelt igazságügyi szakértő 16.714.471 forintban határozta meg, mint műszakilag szükséges és indokolt költséget. Ebből az összegből az

alperes a felperesi követelésbe 12.889.471 forintot kívánt beszámítani kártérítés jogcímén, amely összeg jóval meghaladja a felperes vállalkozási díj igényét.

A felperes álláspontjával szemben az alperes a Ptk. 296. §-a alapján mint egynemű és lejárt tartozást jogosult volt kárába beszámítani. A kártérítési összeg nagyságára tekintettel a késedelmi kötbér felszámításának a jogszerűségét az elsőfokú bíróság sem vizsgálta, ezért az ezzel kapcsolatos felperesi fellebbezés irreleváns.

Az alvállalkozói szerződés 5.6 pontja szabályozza a pótmunkára vonatkozó feltételeket, amelyeknek együttesen kell fennállniuk ahhoz, hogy a felperes az általa elvégzett pótmunka után díjazásra jogosult legyen. Ez a két feltétel az alábbi:

- a felperes csak a megrendelő által megrendelt pótmunkát érvényesítheti pótmunkaként,
- pótmunkát csak a szerződés módosítása esetén lehet elszámolni.

A felperes a pótmunka érvényesítése során az elsőfokú eljárásban egyik feltétel fennállását sem tudta bizonyítani.

A felperes által a fellebbezésében hivatkozott F/16. szám alatt csatolt alperesi e-mail a pótmunkaigény elfogadásával kapcsolatban 2011. október 13-án került megküldésre, és 580.000 forint összegről szólt, míg a I. számú részszámlát a felperes 2011. október 28-án állította ki. Mindebből az következik, hogy a felperes által kiállított részszámlában ez az összeg is szerepel, figyelemmel arra, hogy a számla semmilyen részletezést nem tartalmaz, a felperes ezzel ellentétes tényelődást nem tett, továbbá az itt megjelölt pótmunka nem felel meg a perben érvényesített pótmunkával, az csak a csőtartók többletköltségére vonatkozott. Önmagában ez az egy e-mail azonban nem bizonyítja, hogy a felek között minden pótmunkáról a megállapodás létrejött.

Az Általános Szerződési Feltételek Q.2. pontja szerint a szerződés csak írásban módosítható, és csak a szerződésben meghatározott képviselő által.

A felperes fellebbezésben tett állításával szemben az F/4. szám alatt benyújtott jegyzőkönyv nem minősül szerződésmódosításnak. Az F/4. számú, 2012. január 4-én készült jegyzőkönyv csak azt tartalmazza, hogy a felek a szerződést módosítani kívánják, az ezen a napon megtárgyalt műszaki módosításokat akarták beépíteni a szerződésbe, ezen túlmenően a fizetési pozíciók megbontását és a határidőket is módosítani kívánták. A jegyzőkönyv rögzítette azt is, hogy a munka 2012. január 16-i megkezdéséhez szükséges, hogy a vállalkozó 2012. január 9-én 12:00 óráig megküldi az ajánlatát az ezen a napon megbeszélte műszaki tartalomváltozás alapján, és a megrendelő 2012. január 12-ig elkészíti a szerződésmódosítást, melyet megküld a vállalkozó részére.

Az F/5. szám alatt csatolt alperesi levél sem támasztja alá a felek között a megállapodás létrejöttét, mivel abban a felperesi pótmunka igény részben elutasításra került, az abban rögzített összesen 5.557.955 forintot az alperes nem fogadta el, ezért a pótmunkákkal kapcsolatban szerződésmódosításra nem került sor. Szerződésmódosítás hiányában a felperes alaptalanul tart igényt az általa nem vitásan elvégzett pótmunka után vállalkozási díjra.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a másodfokú perköltségről és annak viseléséről a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott. Az ügyvédi munkadíj mértékét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdése alapján mérlegeléssel, a ténylegesen kifejtett ügyvédi munkára tekintettel határozta meg.

Budapest, 2016. január 20.

. Koday Zsuzsanna s.k.
a tanács elnöke

. Kurucz Zsuzsanna s.k.
előadó bíró

. Pusztai Anita s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:

bíróági tisztviselő